

Συνέντευξη Γιάννη Βαρουφάκη στον Γιώργο Σαχίνη
Radio 98.4 FM 25/11/2021

ΣΑΧΙΝΗΣ

11:05 πρώτα λεπτά δεύτερο μέρος. Έτσι θα πάμε μέχρι τέλους σήμερα. Σε αυτό το δεύτερο μέρος βεβαίως έχουμε τη χαρά να έχουμε στο στούντιο και όχι τηλεφωνικά τον επικεφαλής του Μέρα25 τον κύριο Γιάννη Βαρουφάκη, ο οποίος αυτές τις ημέρες βρίσκεται στην Κρήτη, στο Ηράκλειο, εν όψει των προσυνεδριακών διαδικασιών του Μέρα25. Πρέπει να πω ότι αυτός ο χειμώνας είναι λίγο περίεργος με τα κόμματα και τα κινήματα, οφείλω να το πω αυτό. Όλα βρίσκονται σε έναν αναβρασμό συνεδρίων, προσυνεδριακών διαδικασιών, εσωκομματικών. Προφανώς γιατί είμαστε σε ένα σημείο καμπής που πολλά πράγματα πρέπει να τα ξαναδούμε με άλλη οπτική. Κύριε Βαρουφάκη, καλημέρα.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Καλημέρα Γιώργο. Μιλάμε στον ενικό εμείς οι δύο από το 2010. Είναι πάρα πολύ όμορφο που είμαι στο στούντιο και δεν μιλάμε με zoom ή με τηλέφωνα πλέον. Ένα μικρό σχόλιο, επειδή σήμερα είναι η 25η Νοεμβρίου, είναι η Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας εναντίον των Γυναικών. Είμαστε δύο άνδρες εδώ, έχουμε υποχρέωση να σταθούμε σε αυτό, γιατί ως άνδρες είμαστε ένοχοι. Ανήκουμε σε μια πατριαρχία – ανεξάρτητα αν το ξέρουμε, δεν το ξέρουμε, το θέλουμε εκούσια ή ακούσια - μία πατριαρχία η οποία είναι βία καθημερινά, φτάνει στα άκρα, είχαμε 13 γενοκτονίες φέτος κι ακόμη δεν έχει τελειώσει η χρονιά, αλλά δεν είναι αυτό μόνο. Η βία εναντίον της γυναίκας είναι κομμάτι του κοινωνικού συστήματος. Δεν κάνω κριτική στην Κυβέρνηση, είναι συστημικό. Είναι σε όλα τα κόμματα, είναι σε όλα τα κινήματα, είναι σε όλους τους χώρους, κάποιοι χώροι είναι πιο ευαισθητοποιημένοι από άλλους, αλλά η πατριαρχία είναι ένα κακό σκουλήκι το οποίο είναι χειρότερο ακόμη και από τις κατσαρίδες στους χώρους των πυρηνικών εκρήξεων, δεν σκοτώνεται εύκολα.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Μια και αναφέρθηκες σε αυτό, γιατί είναι πολύ σε συμβολισμό ημέρας, είναι οι Κατερίνες, να μην το ξεχνάμε, είναι η μέρα της ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοποτάμου, αλλά μιας και έθιξες ένα θέμα και καλώς έκανες και εγώ στον ενικό θα σου μιλήσω, παρ' ότι το political correct θα ήταν ως επικεφαλής, όμως αυτό έχει και μια αμεσότητα για τους ακροατές οι οποίοι μπορούν να θέτουν τα ερωτήματά τους απευθείας σε σένα, θέλω να σε ρωτήσω αυτή η βία είναι συνέπεια μόνο του πατριαρχικού μοντέλου ή είναι συνυφασμένη

πια με τις κοινωνίες τις μεταπολεμικές και μάλιστα με πιο συγκαλυμμένο τρόπο. Θέλω να πω το ίδιο το σύστημα δεν γεννά βία;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Πράγματι. Βία εναντίον των αδύναμων, των κοινωνικά αδύναμων, των άλλων, των διαφορετικών. Ένα παιδί που είναι γκέι, που διαφέρει. Ακόμα να σου θυμίσω και στις δικές μας εποχές, τη βία των παιδιών που έγραφαν με το αριστερό χέρι και τη βία της δασκάλας που του επέβαλε να γράψει με το δεξί χέρι. Πάντοτε οι αδύναμοι ήταν σαν μαγνήτες που μαγνήτιζαν τη βία πάνω τους, αλλά η πατριαρχία είναι κάτι το οποίο, αν το σκεφτείς, από τότε που ο Ρουσσώ μιλούσε για το Κοινωνικό Συμβόλαιο. Το Κοινωνικό Συμβόλαιο, το οποίο ουσιαστικά φέρνει άνδρες διαφορετικών τάξεων μαζί, στην τελική ανάλυση πού στηρίζεται; Είχα μία συνάδελφο στην Καλιφόρνια, στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας, την Κάρολ Πέϊτον, η οποία έχει γράψει ένα καταπληκτικό βιβλίο. Ο τίτλος ήταν το Σεξουαλικό Συμβόλαιο. Αυτό που έλεγε η Κάρολ ήταν τι κοινό έχει ένας προλετάριος με έναν καπιταλιστή και μπορούν και συζητούν κάποιες στιγμές, όχι πάντα, στο πλαίσιο μιας προσπάθειας διαπραγμάτευσης, Ότι τους ανήκουν όλες οι γυναίκες. Μην ξεχνάμε ότι πολύ πρόσφατα καταργήθηκε η προίκα στην Ελλάδα με το οικογενειακό δίκαιο, το πραγματικά ριζοσπαστικό οικογενειακό δίκαιο του Ανδρέα Παπανδρέου και της Μαργαρίτας Παπανδρέου το 1983. Μέχρι τότε παντρευόσουν -ως γυναίκα- κι έχανες την περιουσία σου. Αυτά είναι κομμάτια του DNA της κοινωνίας μας και δε θα φύγουν αν δεν συνειδητοποιήσουμε ότι είναι ακόμη μέσα μας.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Μιας και έθεσες το θέμα και ιστορικά, βεβαίως υπάρχουν οι φωτεινές ιστορικές εξαιρέσεις. Ρόζα Λούξεμπουργκ για παράδειγμα, οπότε εκεί δεν ήταν ο προλετάριος στη ίδια φάση με τον κεφαλαιοκράτη. Ωστόσο, η βία και μου λέει εδώ ο Κώστας, κύριε Βαρουφάκη σε βάρος της ίδιας της κοινωνίας, η εργασιακή βία και η ανασφάλεια, η ανεργία δεν είναι βία, η φτώχεια δεν είναι βία;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Προφανώς και είναι. Καταρχάς μην ξεχνάμε που κατέληξε η Ρόζα Λούξεμπουργκ, σε ένα χαντάκι. Οι γυναίκες επαναστάτριες δέχτηκαν τα πυρά, και αυτό είναι και η απάντηση στον ακροατή μας, όχι μόνο του συστήματος, της εργοδοσίας, αλλά ακόμα πιο πολύ επειδή ήταν και γυναίκα. Η περίοδος οικονομικής κρίσης πάντα εντείνει τη βία εναντίον των αδύναμων που είναι οι εργαζόμενοι άνδρες, είναι εργαζόμενες γυναίκες. Αυτό επιταχύνει ακόμη

περισσότερο τη βία απέναντι στα πιο αδύναμα άτομα, για κοινωνικούς λόγους όχι για βιολογικούς, που είναι οι γυναίκες σε μια κοινωνία που ένα κοριτσάκι το οποίο γεννιέται, γεννιέται σε όλες τις χώρες του κόσμου, ακόμα και στις πιο προοδευτικές με λιγότερες ευκαιρίες από ένα αντίστοιχο αγοράκι. Η ισότητα στα χαρτιά δε μετατρέπεται σε ισότητα στη ζωή. Θα δώσω ένα παράδειγμα από την προκομματική μου ιδιότητα, την πανεπιστημιακή ιδιότητα. Πανεπιστήμιο όχι μόνο στην Ελλάδα. Έχω διδάξει σε όλες τις ηπείρους, εκτός από την Ανταρκτική, γιατί δεν υπάρχει. Σε όλα τα τμήματα οικονομικών επιστημών που έχω διδάξει στον πρώτο χρόνο 50-50, τα αγόρια και τα κορίτσια. Στον τελευταίο χρόνο σχεδόν 55 - 45. Κάποιες κοπέλες είχαν φύγει, όχι γιατί ήταν χειρότερες φοιτήτριες. Στο διδακτορικό 80 -20, οι άνδρες. Στο τμήμα διορισμένες καθηγήτριες 1 στις 100. Αυτή είναι μία διαδικασία, δεδομένου, αν σκεφτείς ότι τα παιδιά 18 χρονών μπαίνουν στο Πανεπιστήμιο, τα κορίτσια είχαν μεγαλύτερους βαθμούς από τα αγόρια. Άρα δεν είναι βιολογικό το ζήτημα. Είναι ένα κοινωνικό προτσές που λέγαμε, μια κοινωνική διαδικασία η οποία συστηματικά διακρίνει εναντίον των γυναικών. Αυτά εμείς οι άνδρες έχουμε υποχρέωση να τα λέμε. Και οι γυναίκες έχουν υποχρέωση. Δεν μπορώ να αποδεχτώ γυναίκα να μου λέει ότι δεν είναι φεμινίστρια. Εγώ, λέει, δεν είμαι φεμινίστρια. Η απάντησή μου είναι ότι εγώ όμως είμαι.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Λοιπόν, περνάω ως εξής σε μία μεγάλη θεματική παλέτα. Αναρωτιέμαι, αν θα έπρεπε να προτάξω τις προσυνηδριακές διαδικασίες, αλλά θα μου απαντήσεις ότι είναι αλληλένδετο. Οπότε θα σε ρωτήσω πώς νιώθει ένας άνθρωπος ο οποίος ηγείται μιας πολιτικής κίνησης που έχει κοινοβουλευτική εκπροσώπηση, έχει και ένα διευρωπαϊκό δίκτυο, πώς νιώθει λοιπόν ο Γιάννης Βαρουφάκης, όταν μετά από 10 χρόνια οικονομικής κρίσης, έχουμε δύο χρόνια υγειονομικής κρίσης και μας έρχεται και η ενεργειακή κρίση. Πώς μπορεί να αντέξει ο απλός πολίτης, ιδίως σε χώρες όπως η Ελλάδα, μία διαδικασία που δεν μπορεί να πάρει ανάσα. Μπορεί;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Μόνο με άκρατο ηρωισμό. Δεν μπορεί. Γιώργο, αυτό που παρακολουθούμε, γιατί την κρίση την οικονομική, η οποία συνυφαίνεται με άλλες κρίσεις και σεισμούς θα έχει μια κοινωνία και φωτιές θα έχει, σε έναν πλανήτη ο οποίος υπερθερμαίνεται θα έχουμε κλιματική αλλαγή και όλο το κόστος που αυτό σημαίνει. Αυτά είναι φυσιολογικά. Το θέμα είναι τι αντιστάσεις έχει μια κοινωνία απέναντι στα σοκ τα οποία σου φέρνει η ζωή. Η απάντηση είναι ότι δεν έχει αντιστάσεις αυτή η κοινωνία, γιατί το 2010 χρεοκοπήσαμε και οι

ισχυροί αποφάσισαν, οι Έλληνες και οι ξένοι ισχυροί, αποφάσισαν ότι θα την συγκαλύψουμε αυτήν την χρεοκοπία, θα προσποιηθούν ότι δεν χρεοκοπήσαμε. Ο μόνος τρόπος να συγκαλυφθεί μια χρεοκοπία είναι να δώσεις και άλλα δάνεια από τα οποία δήθεν να αποπληρώνεις τα προηγούμενα. Ο μόνος τρόπος να το συγκαλύψεις. Αυτό γίνεται και σήμερα. Για να δοθούν αυτά τα δάνεια υπάρχουν κάποιοι όροι οι οποίοι συστηματικά από το 2010 ληλατούν τους πολλούς. Αρχικά, στα πρώτα μνημόνια, το θυμάσαι αυτό, ουσιαστικά τι έγινε, έγινε μια τεράστια περικοπή, η αυστηρότατη λιτότητα στις συντάξεις, στους μισθούς, παροχές κ.λπ, το ΕΣΥ κατέρρευσε, χάσαμε χιλιάδες γιατρούς, οι οποίοι αυτή την στιγμή προσφέρουν τις υπηρεσίες τους από τον Καναδά μέχρι την Ιαπωνία, να μην πω για την Βρετανία και τη Γερμανία. Ήταν μία περίοδος όμως που ήταν πιο εύκολο να την καταλάβεις, ήταν μία περίοδος χρεοκοπίας και συρρίκνωσης. Όλοι υπέφεραν, άλλοι περισσότερο άλλοι λιγότερο, ακόμα και -θα μιλήσω τώρα για την Αθήνα που την ξέρω καλύτερα - στο Κολωνάκι μεγαλοαστοί υπέφεραν. Ξέρω ανθρώπους που είχαν τρία και τέσσερα τεράστια διαμερίσματα πανάκριβα τα οποία δεν μπορούσαν να τα νοικιάσουν, έπρεπε να πληρώνουν ΕΝΦΙΑ, δεν είχαν χρήματα, γκρίνιαζαν. Αυτό αλλάζει το 2016 και μετά, με το τρίτο μνημόνιο. Τι γίνεται μετά από εκεί; Δημιουργούνται νέες μορφές πλουτισμού των λίγων από την χρεοκοπία των πολλών. Τα κόκκινα δάνεια είναι ένα σημαντικό παράδειγμα. Πας και γίνεσαι μέτοχος σε ένα αρπακτικό ταμείο το οποίο έχει έδρα τους το Ντέλαγουεαρ, είσαι εσύ κομμάτι της ελληνικής ολιγαρχίας, μπορεί και να είσαι μέτοχος στην Εθνική Τράπεζα, στην Πειραιώς, στην Eurobank, στην Alpha, τις αναφέρω όλες για να μην αφήσω καμία απέξω. Τι κάνει; Έρχεται η Τρόικα, παίρνει το κόκκινο δάνειο της Κατερίνας, είναι 100.000 για παράδειγμα, είχε πάρει ένα σπίτι 150.000, σήμερα κάνει 60.000, δεν μπορεί να το αποπληρώσει. Έχει 100.000 δάνειο, της το παίρνει από μία τράπεζα η Τρόικα, το δίνει στο ταμείο που ανήκει λίγο πολύ στους ίδιους στους οποίους ανήκει η ειδική Τράπεζα, το δίνει για 3.000 το δάνειο. Ό,τι πάρουν πάνω από 3.000 από την Κατερίνα, είτε απευθείας από την Κατερίνα είτε βγάζοντας το ακίνητο στο σφυρί είναι κέρδος, πρόσοδος που θα πάει στα Cayman islands και θα φύγει από την κυκλική οικονομία της Ελλάδας. Αυτό το πράγμα, αν σκεφτείς ότι αυτά τα κόκκινα δάνεια μετά τα βάζουν μέσα σε παράγωγα τα οποία τα πουλάνε στις ίδιες τράπεζες που οι ίδιες τράπεζες τα χρησιμοποιούν για εχέγγυα για να πάρουν λεφτά από την Κεντρική Τράπεζα, τα οποία μετά τα χρησιμοποιούν για να πάρουν φιλέτα του ελληνικού δημοσίου που τους έχει δώσει, χαρίσει το υπερταμείο. Είναι ένα αλισβερίσι από το οποίο, από το 2016 και μετά και ιδίως τώρα με την Μητσοτάκης ΑΕ, γιατί δεν είναι κυβέρνηση αυτή, ανώνυμη εταιρεία είναι που κάνει αυτές τις δουλειές. Υπό την Μητσοτάκης ΑΕ ένα 15% θα έλεγα του

ελληνικού πληθυσμού επωφελείται από αυτό το αλισβερίσι. Οπότε έχεις έναν διχασμό και όλης της Ελλάδας. Υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι θα χάσουν αν σταματήσει η Ελλάδα να είναι χρεοκοπημένη, αν οι πολλοί δεν υποφέρουν, δεν βουλιάζουν καθημερινά στη χρεοκοπία. Έχεις έναν πρωθυπουργό ο οποίος πηγαίνει στην Γλασκώβη, πριν από 15 ημέρες, δεσμεύει τη χώρα, και καλά κάνει, δεν είναι κακό αυτό, ότι μέχρι το 2030 θα έχουμε μειώσει κατά 65% τους ρύπους των αερίων του θερμοκηπίου. Συμφωνούμε σε αυτό. Χωρίς να μας έχει πει στη Βουλή πώς θα πληρωθεί αυτό, ποιος θα το πληρώσει. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι θα κοστίζει ένα ΑΕΠ αυτή η μείωση. Οπότε ή δε θα την κάνει και ουσιαστικά θα έχει διασύρει τη χώρα για άλλη μία φορά που θα έχει κάνει διεθνή δέσμευση που δε θα την τηρήσει ή θα μας κοστίζει ένα ΑΕΠ το οποίο ποιος θα το πληρώσει

ΣΑΧΙΝΗΣ

Εσείς μπορεί να συμφωνείτε, αλλά εδώ υπάρχει ένας αντίλογος. Όχι ότι δεν χρειάζεται μια ενεργειακή μετάβαση, σε ουδέτερα, αλλά το πως και με ποιο τρόπο και πόσο γρήγορα ή με ποιες διαδικασίες που δε θα αφήσουν έξω τους πολλούς είναι το ερώτημα, διότι αυτή τη στιγμή την κρίσιμη, ενεργειακά την πληρώνει ο κόσμος στα τιμολόγια είτε είναι επιχειρήσεις μικρομεσαίες είτε απλός κόσμος, πάνε έξι και επτά φορές επάνω αλλά το βίαιο σε μια εποχή που εν πάση περιπτώσει δεν είμαστε η νούμερο ένα χώρα στην μόλυνση θα σας έλεγε κανείς κύριε Βαρουφάκη με το 0,2 στο παγκόσμιο, όταν Κινέζοι και άλλοι αυξάνουν τους ρύπους τους και εσύ δεν έχεις ενέργεια, δηλαδή αγοράζεις πανάκριβα εισαγόμενο φυσικό αέριο, εισαγόμενο λιγνίτη και πάει λέγοντας, δεν λύνεις το πρόβλημα έτσι

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Για αυτό έκανε αυτή την ερώτηση στον Πρωθυπουργό από αυτές που έχει υποχρέωση να έρθει στη Βουλή να μου απαντήσει, υποτίθεται, σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής – δεν έρχεται βέβαια ο κύριος Μητσοτάκης – τέλος πάντων εγώ την έκανα την ερώτηση όταν μόλις γύρισε από την Γλασκώβη. Και θέτω αυτό το ερώτημα που θέτεις και εσύ. Ποιος θα πληρώσει τον λογαριασμό κύριε Πρωθυπουργέ; Γιατί αν αφήσετε το σύστημα να ρολάρει όπως ρολάρει σήμερα, τι θα γίνει; Θα τριπλασιαστεί η τιμή του diesel, θα τριπλασιαστεί η τιμή της βενζίνης, έχεις πει ότι μετά το 2030 δε θα εισάγονται παρά μόνο ηλεκτρικά αυτοκίνητα τα οποία είναι πιο ακριβά. Ο άλλος που έχει ένα φορτηγό diesel, ο αγρότης τι θα κάνει με αυτό; Για αυτό είχαμε τα κίτρινα γιλέκα στη Γαλλία. Ξεσηκώθηκαν οι φτωχοί που λένε ε όχι και αυτήν την κρίση θα την πληρώσουμε και εμείς βρε παιδιά. Πληρώσαμε τις τράπεζες, θα

πληρώσουμε τώρα και την κλιματική αλλαγή; Είναι λίγο πολύ αυτό που λες. Εάν το αφήσεις το σύστημα έτσι όπως το έκτισε η Τρόικα, διότι μην ξεχνάμε ότι το χρηματιστήριο ενέργειας είναι ο μηχανισμός που καθορίζει, αγαπητή ακροάτρια, αγαπητέ ακροατή, το λογαριασμό της ΔΕΗ που πληρώνεις σήμερα, αυτό το χρηματιστήριο ενέργειας, αυτό το εξάμβλωμα κτίστηκε επί ΣΥΡΙΖ και τώρα εξελίσσεται επί Μητσοτάκη. Αυτό αν το αφήσεις να λειτουργεί με την επιλογή της μείωσης κατά 65% της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου, απλά, ο λογαριασμός της ΔΕΗ θα πενταπλασιαστεί μέσα στα επόμενα χρόνια. Και θα πρέπει να το πληρώσουν οι φτωχοί. Έθεσα λοιπόν το ερώτημα στον Πρωθυπουργό, ποια είναι η άποψή σας κύριε Πρωθυπουργέ για την πρόταση που κάνουμε εμείς ως ΜΕΡΑ25, να αυξηθεί ο φόρος σε οποιαδήποτε παραγωγική διαδικασία, είτε αυτό είναι diesel, είτε είναι μαζούτ, είτε είναι δεν έχει σημασία τι, τσιμέντο, οποιαδήποτε παραγωγική διαδικασία, κάνει κακό στο περιβάλλον, να αυξηθεί να τριπλασιαστεί ο φόρος αλλά, η πρότασή μας είναι, αυτά τα χρήματα να μην παρακρατώνται από το κράτος, να μπαίνουν σε έναν κουμπαρά και να επιστρέφονται στα φτωχότερα λαϊκά στρώματα, έτσι ώστε την κλιματική αλλαγή να την πληρώσουν οι έχοντες και αυτοί οι οποίοι κάνουν χρήση όλων των πρώτων υλών που τελικά κάνουν καταστροφή στο περιβάλλον.

Αν το κάναμε αυτό Γιώργο, πρώτον τα λαϊκά στρώματα θα βγαίνουν κερδισμένα

ΣΑΧΙΝΗΣ

Ναι αλλά οι επιχειρήσεις πως θα λειτουργούσαν κύριε Βαρουφάκη θα σας πει κάποιος με τέτοια κόστη σε μια χώρα όπως εσείς είπατε σωστά 10 -12 χρόνια καθημαγμένη , φτηνή ενέργεια δεν θα είχαν πρόσβαση , οι μεγάλες χώρες έχουν πρόσβαση, άρα θα έπρεπε να διαλύσουμε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και να αφήσουμε τις μεγάλες αλυσίδες. Αυτό προτείνετε;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Όχι.. ακριβώς το αντίθετο. Θέλω να σου δώσω ένα παράδειγμα. Πάρε τώρα 2 θερμοκήπια, ένα χρησιμοποιεί μαζούτ για να ζεσταίνει το θερμοκήπιο και ένα χρησιμοποιεί σύγχρονες μορφές που χρησιμοποιούν την ηλιακή ενέργεια. Η ντομάτα που βγαίνει από το πρώτο πρέπει να είναι πολύ πιο ακριβή από το δεύτερο για να δώσουμε κίνητρα σε αυτόν που χρησιμοποιεί μαζούτ να μην χρησιμοποιεί μαζούτ, γιατί; Γιατί έτσι κι αλλιώς δεν έχει μέλλον το μαζούτ, δεν έχει μέλλον, δηλαδή κα να μην κάνουμε τίποτα, να μην βάλουμε κανένα φόρο, να μην....

ΣΑΧΙΝΗΣ

Σύμφωνοι αλλά γιατί να μην το πουν οι Γερμανοί και οι Ολλανδοί ...γιατί εμείς πρέπει να είμαστε οι πρώτοι.. αυτό εγώ δεν καταλαβαίνω.. και παρεμπιπτόντως σήμερα δεν υπάρχουν άλλοι τρόποι πως θα λειτουργήσει το θερμοκήπιο...

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Υπάρχει η γεωθερμία, υπάρχουν τα μικρά αιολικά συστήματα, μιλάμε για ανεμογεννήτρια η οποία είναι....

ΣΑΧΙΝΗΣ

...που έχει γεμίσει όλη την Ελλάδα..

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Όχι διαμέτρου 2 μέτρων .. μόνο για την επιχείρηση σου,, υπάρχουν τρόποι, έτσι..

Και όσον αφορά το συνολικότερο πλαίσιο ανέφερες κάτι στην αρχή ότι για το θέμα του συνολικού σχεδιασμού της ενέργειας, η ενέργεια θα μεταφερθεί έτσι και αλλιώς στις ανανεώσιμες πηγές γιατί προς τα εκεί δείχνει η οικονομία. Να το πω απλά..

Αν πας στην Βρετανία αυτήν την στιγμή, το 54% της ενέργειας παράγεται από αιολικά πάρκα θαλάσσια, υπεράκτια, καμία ανεμογεννήτρια στην στεριά, αυτή είναι και η θέση του ΜέΡΑ25. Σε περιοχές θαλάσσιες, που δεν είναι ιχθυότοποι, που είναι μακριά από την στεριά να μην χαλάμε και την θέα των ανθρώπων, όπου εκεί μπορείς να παράξεις πλεονάζουσα ενέργεια, η Δανία 75% ...

ΣΑΧΙΝΗΣ

Εδώ που θα την βάλεις αυτήν στην θάλασσα που δεν έχεις ορίσει καν τι είναι ΑΟΖ, τι είναι υφαλοκρηπίδα... και πόσο είναι τα χωρικά σου.. μακριά πόσο; κύριε Βαρουφάκη κινδυνεύετε να έρθει η τουρκική φρεγάτα και να πει είναι δικιά μου ΑΟΖ. Πάω από το ένα στο άλλο γιατί όπως είπατε είναι θέμα στρατηγικό τελικά και η ΑΟΖ δεν είναι μόνο φυσικό αέριο, είναι ψάρια, είναι αιολική ενέργεια, είναι τα πάντα.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Καταρχάς οι θαλάσσιες ανεμογεννήτριες έχουν πεδίων δόξης λαμπρό μεταξύ Κυκλάδων και Θάσου, και μέσα στα δικά μας χωρικά ύδατα αλλά για σκέψου μια συζήτηση η οποία θα γίνει με την Τουρκία στην βάση ΑΟΖ για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και όχι για τρυπάνια τα οποία τρυπάνε τον βυθό, και να σου θυμίσω..

ΣΑΧΙΝΗΣ

Τι αλλάζει; Θα πει πάλι ότι είναι δικό της, έχετε καμία αντίρρηση; Βλέπετε τώρα που ψαρεύουν οι Τούρκοι ψαράδες; Μη μου πάτε στους υδρογονάνθρακες. Ψαρεύουν μέχρι και έξω από την Μύκονο και λένε ότι είναι δικές μας θάλασσες.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Να σου θυμίσω ότι η ομορφιά των πλωτών ανεμογεννητριών είναι ότι δεν εμπεριέχονται στις ΑΟΖ. Δεν μπορεί να έρθει να σου πει είναι δική σου σε διεθνή ύδατα

ΣΑΧΙΝΗΣ

Μπορεί να σου πει όμως ότι η όδευση των αγωγών του ρεύματος που παράγεται εκεί είναι και δική μου υπόθεση, άρα είναι θέμα ΑΟΖ, αυτό περιγράφεται στην ΑΟΖ. Οπότε;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Εγώ θεωρώ ότι αν γινόταν μια τέτοια συζήτηση η Ελλάδα θα κέρδιζε άπειρους διπλωματικούς πόντους, φαντάσου αν γινόταν μια συζήτηση παγκοσμίως ότι η Ελλάδα φτιάχνει φιλικά προς το περιβάλλον πλωτά αιολικά πάρκα, και έρχεται η Τουρκία και λέει όχι σε αυτό.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Η Τουρκία δεν λέει όχι σε αυτό κύριε Βαρουφάκη, η Τουρκία λέει ότι δεν είναι δικά σου αυτά, ενώ το διεθνές δίκαιο λέει άλλα.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Δεν μπορεί να στο πει αυτό η Τουρκία για οτιδήποτε πλωτό.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Εδώ σου λέει ότι αν πας από τα 6 στα 12 τα χωρικά θα σου κάνω πόλεμο, το ξεχνάμε;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Γιώργο, δεν μπορεί να στο πει για κάτι που πλέει στο νερό, είναι διεθνή ύδατα. Σκέψου το, από την πλευρά του διεθνούς δικαίου, για να μην πλατειάσει η συζήτηση γιατί μπορεί να πάμε από το ένα στο άλλο. Εγώ θεωρώ ότι όλα αυτά τα ζητήματα. δηλαδή του πως μια ντομάτα, η οποία παράγεται με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα είναι πιο φθηνή από μια που παράγεται με καταστροφικές για το περιβάλλον διαδικασίες, το τι θα παράγει αυτή η χώρα, τα επόμενα 10 χρόνια, γιατί εδώ είναι το μεγάλο ερώτημα, που ποτέ δεν μπορέσαμε να απαντήσουμε. Επιτέλους αυτή η χώρα τι θα παράγει;

ΣΑΧΙΝΗΣ

Τι μοντέλο πρέπει να έχει λέτε, ε;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Η απάντηση είναι υδρογόνο, γιατί θα είναι το diesel του μέλλοντος, το οποίο θα πρέπει να παράγεται με αιολική ενέργεια, από τις πλωτές ανεμογεννήτριες, με φωτοβολταϊκά που θα είναι μόνο στις ταράτσες. Είναι απίστευτο ότι εδώ στο Ηράκλειο κάθε ταράτσα δεν έχει ένα φωτοβολταϊκό. Στην Αθήνα, πετάς πάνω από την Αθήνα με το αεροπλάνο και βλέπεις να ψήνονται οι πολυκατοικίες και να μην παράγουν ηλεκτρική ενέργεια, είναι γελοίο αυτό. Θα μπορούσαμε να παράξουμε τεράστιες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία μετά διυλίζει το νερό σε H₂O, το H₂ είναι το diesel του μέλλοντος. Γιώργο η χώρα της ανατολικής μεσογείου η οποία θα παράγει υδρογόνο σε μαζικές ποσότητες και θα το διανέμει, θα είναι αυτή που δεν θα χάσει την επόμενη βιομηχανική επανάσταση. Όλα αυτά πρέπει να έρθουν μαζί και πρέπει να χρηματοδοτηθούν. Ο αναδιανεμητικός φόρος που εμείς προτείνουμε, που ουσιαστικά ο φτωχός δεν τον πληρώνει, του έρχονται πίσω περισσότερα από αυτά που έδωσε, λόγω αυτού του φόρου, και άρα μπορεί να επενδύσει στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, για το θερμοκήπιο του για το ταξί του, για το φορτηγό του, αυτή είναι η απάντηση στο ερώτημα. Το να πούμε ότι δεν θα κάνουμε κάτι, ε κι ας βγάλουν το φίδι από την τρύπα οι Κινέζοι και οι Ινδοί, που ρυπαίνουν πιο πολύ, ουσιαστικά καταδικάζουμε την χώρα στο να μην προλάβει το τραίνο της επόμενης βιομηχανικής επανάστασης, την οποία μπορούμε να χρηματοδοτήσουμε εφόσον δεν έχουμε στόχο το πως θα κερδίσει η terna, πως θα κερδίσει ο Κοπελούζος, πως θα κερδίσουν αυτοί οι οποίοι εισάγουν τις τεράστιες ανεμογεννήτριες από την Γερμανία, τις βάζουν επάνω σε μια βουνοκορφή, τίποτα δεν κερδίζει η τοπική κοινωνία, καταστρέφουν το περιβάλλον, και τι κάνουν τελικά; Προϊδεάζουν τον Έλληνα πολίτη εναντίον της πράσινης μετάβασης.

ΣΑΧΙΝΗΣ

2 παρεμβάσεις ακροατών. Λέει ο φίλος ο Συμεών που οδηγεί αυτήν την στιγμή το ταξί του αλλά μας ακούει.. Τώρα που οι θεσμοί ξανά έγιναν τρόικα ..και θέλω να ρωτήσω το εξής; Η ιδιωτικοποίηση της ενέργειας απέτυχε σε όλη την Ευρώπη, το ΜΕΡΑ25 είναι υπέρ της απελευθέρωσης της ενέργειας ή όχι;

Και δεύτερος ο φίλος ο Γιώργος: παρόλο που συμφωνώ σε γενικές γραμμές και μακροπρόθεσμα με τον κύριο Βαρουφάκη, δεν νομίζω ότι τουλάχιστον για την ώρα είναι πρακτικά και οικονομικώς βιώσιμα τα μέτρα αυτά ιδίως στην Ελλάδα. Σίγουρα η πράσινη ενέργεια είναι η λύση, αλλά δεν είναι έτοιμη η τεχνολογία της πράσινης ενέργειας και της αποθήκευσης, να μας καλύψει πλήρως τώρα, ή για να το πω καλύτερα, να μας καλύψει πλήρως τώρα θα καταλήξει στο τέλος ο λογαριασμός να είναι πολλαπλάσιος από ότι αν χρησιμοποιούσαμε συμβατικά μέσα εμείς οι πολλοί. Και στα 2 μια απάντηση να πάμε σε διάλειμμα.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Βέβαια, στο δεύτερο, κοιτάξτε, αν δεν επενδύσουμε τώρα θα χάσουμε το τραίνο, αν περιμένουμε όλοι οι άλλοι να εξελίξουν την βιομηχανία παραγωγής υδρογόνου εμείς απλά μετά θα το εισάγουμε και άλλη μια φορά θα είμαστε εξαρτημένοι. Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, είναι ξεκάθαρη η θέση μας, μιλάμε για άμεση κατάργηση του χρηματιστηρίου ενέργειας, και άμεση επανα-εθνικοποίηση του συνολικού δικτύου της ΔΕΗ. Ήμουν στην Βουλή τις προάλλες και καταγγελτικά μίλησα απέναντι στην Ν.Δημοκρατία και είπα, καλά δεν έχει μείνει ένας καραμανλικός σε αυτήν την παράταξη, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής το 1956, ορθά ποιων, και σκεπτόμενος είπε ότι, οι ιδιώτες δεν μπορούν να παράξουν και να διανέμουν ηλεκτρική ενέργεια, και έβαλε την ΔΕΗ το 1956, πέρασε από την Βουλή νόμο με τον οποίο, ουσιαστικά εξαγόρασε, όλους τους ιδιώτες, θέλοντας και μη, σε ελάχιστες τιμές, που ουσιαστικά τους έστειλε σπίτι τους και δημιούργησε την δημόσια επιχείρηση ηλεκτρισμού. Ο λόγος ήταν ότι η αγορά δεν μπορεί ποτέ να υποκαταστήσει, ένα φυσικό μονοπώλιο.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Τι λέει ο Γιάννης Βαρουφάκης και το ΜΕΡΑ25 για τις συνθήκες ακρίβειας που βιώνει ο Έλληνας, γιατί έγινε και μια συζήτηση στην Βουλή, αλλά ο κόσμος δεν έγινε σοφότερος, άμεσα πως πρέπει να ανταπεξέλθει, τι λέει για την κατάσταση της πανδημίας και της δημόσιας υγείας, ποιες είναι οι στρατηγικές στοχεύσεις, αν τα προσυνοδριακά και του ΜΕΡΑ εντάσσονται σε μία λογική ότι έρχονται εκλογές και άλλα πολλά σύντομη διακοπή...

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΣΑΧΙΝΗΣ

Κύριε Βαρουφάκη ακούνε από πολλά μέρη σήμερα, δεν ακούνε μόνο από Κρήτη, εδώ μου στέλνουν από Πάρο, τώρα ο Γιώργος, σας προτείνει να δείτε αν δεν το έχετε δει, που είμαι σίγουρος ότι το έχετε δει, το ντοκιμαντέρ, του Μαικλ Μουρ, του γνωστού οικολόγου και παραγωγού και σκηνοθέτη, για την αποτελεσματικότητα, την κερδοσκοπία, την περιβαλλοντική καταστροφή από το βαρύ περιβαλλοντικό αποτύπωμα, που συντελείται από τις ανεμογεννήτριες, τα φωτοβολταϊκά και γενικότερα, την κίβδηλη πράσινη ανάπτυξη, που δεν αφορά τους λαούς, αλλά τους λίγους. Θα το έχετε δει νομίζω ε;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Κοίταξε, η ολιγαρχία ποτέ δεν θα χάσει να αμαυρώσει κάτι καλό, να πάρει και το πιο ωραίο πράγμα, και να το κάνει εργαλείο του κακού.

Λοιπόν, για πείτε μου κύριε Βαρουφάκη, ευθύς εξαρχής, από εχθές έχουμε νέα κυβέρνηση, έχουμε έναν συνασπισμό τρικομματικό, από το «βάστα Σόιμπλε» το ζήσατε ε; που θα πάμε; Αυτό ενδιαφέρει τον περισσότερο κόσμο τώρα η οικονομία, και τι καταλάβατε εσείς;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Ξενύχτησα εχτές το βράδυ διαβάζοντας τις 175 σελίδες των 3 κομμάτων, τα 2 sos που βρήκα είναι 1^{ον} τέλος το ευρωομόλογο,

ΣΑΧΙΝΗΣ

Τέλος;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Τέλος, τέλος το θάψανε χτες τι βράδυ. Αυτή η ιστορία ότι το ταμείο ανάκαμψης είναι η αρχή και η έκδοση κοινού χρέους είναι το πρώτο βήμα στην δημιουργία δημοσιονομικής ένωσης, ευρωομολόγου, διασύνδεσης των χρεών, τέλος. Τελείωσε εχτές το βράδυ. Η κυβέρνηση αυτή με την βούλα των Πρασίνων οι οποίοι ήταν οι μόνοι οι οποίοι ήταν υπέρ των

ευρωομολόγων αποφάσισαν ότι αυτό το ταμείο ανάκαμψης, θα είναι η τελευταία φορά που δοκιμάζεται κάτι τέτοιο, και δεν θα υπάρξει ξανά ποτέ κοινό χρέος. Νομίζω είναι είδηση αυτή. Η δεύτερη είδηση είναι 'τι δεν πρόκειται να υπάρξει καμιά ουσιαστική διαφορά-αλλαγή στο δημοσιονομικό σύμφωνο, δηλαδή με άλλα λόγια στην λιτότητα η οποία θα μας χτυπήσει με το που θα ισοσκελίσει τον προϋπολογισμό του το Βερολίνο , γιατί αυτήν την στιγμή κ. Μητσοτάκης δανείζεται σα να μην υπάρχει αύριο. Μας βουλιάζει όλο και περισσότερο σε χρέος. Κάθε ομόλογο που εκδίδει το υπουργείο Οικονομικών το αγοράζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και δεν υπάρχει περιορισμός, λόγω πανδημίας. Αυτό μας έχει φτάσει στο 220% το χρέος. Όταν ισοσκελίσει τον προϋπολογισμό του το Βερολίνο, το οποίο θα γίνει μέσα στους επόμενους 12 με 16 μήνες, τότε θα έρθει το μπουγιουρντί από τις Βρυξέλλες «ισοσκελίστε τον κι εσείς». Αυτό σημαίνει το 5ο μνημόνιο σε πλήρη εξέλιξη για την Ελλάδα.

Αυτά είναι τα δύο sos που βγαίνουν. Όσον αφορά την εσωτερική πολιτική σκηνή, πραγματικά λυπάμαι τους Πράσινους. Πήραν ένα υπε-υπερ-υπερυπουργείο, το υπουργείο Ανάπτυξης τους, Οικονομίας όχι Οικονομικών. Όχι μόνο το πήρανε, ο Χάμπεκ –που είναι και συμπαθής, τον γνωρίζω και προσωπικά- πήρε αυτό το υπουργείο, του πρόσθεσαν την ενέργεια και όλη την πράσινη μετάβαση. Έγινε ένα υπερυπουργείο, χωρίς λεφτά όμως. Γιατί το υπουργείο Οικονομικών το πήρε ο νέος Σόιμπλε.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Νεό Σόιμπλε τον λέτε; Ενθυμούμαι βέβαια ότι τότε που έπαιρναν τα μέτρα για την χώρα, έλεγε ότι αυτά δεν είναι τίποτα, πιο σκληρά. Αλλά είναι νέος Σόιμπλε:

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Γιώργο, τον ξέρω τον Λίντνερ, έχουμε κάνει debate οι δυο μας στη γερμανική τηλεόραση τότε που είχα κατέβει στις ευρωεκλογές με το DiEM. Τον γνωρίζω καλά έχουμε φάει μαζί μετά, έχουμε συζητήσει. Είναι ακριβώς της σχολής Σόιμπλε. Ο Σόιμπλε ήταν πιο κοντά στο FDP παρά στο χριστιανοδημοκρατικό κόμμα. Η κριτική που μου έκανε ο Λίντνερ της Μέρκελ ήταν η ίδια με αυτήν που μου είχε κάνει ο Σόιμπλε της Μέρκελ.

Πιστεύουν ότι ήταν λάθος που μπήκε η Γαλλία στο ευρώ, άσε την Ελλάδα. Για να καταλάβεις Και κοίταξε δεν έχουν και άδικο. Γιατί αν θέλεις να έχεις και ένα ευρώ, ένα κοινό νόμισμα χωρίς δημοσιονομική ένωση, τότε πρέπει να είναι μόνο πλεονασματικές οι χώρες οι οποίες το απαρτίζουν. Οπότε το Grexit που ήθελε ο Σόιμπλε το θέλει και ο Λίντνερ. Αλλά θέλουν και άλλα, θέλουν και Italexit, θέλουν και την Ιταλία εκτός, εγώ σου λέω ότι ο Λίντνερ θέλει και την Γαλλία, Θέλω να πω το εξής, ότι ο Λίντνερ ουσιαστικά είπε πάρτε εσείς το

υπουργείο το Πράσινο κάνετε παιχνίδι εκεί, τα χρήματα όμως είναι εδώ. Το ταμείο το έχω εγώ, και πάω στο Eurogroup και εκεί βάζω βέτο σε οποιαδήποτε μεταρρύθμιση της ευρωζώνης σε πιο ομοσπονδιακή κατεύθυνση.

Στο άλλο που τους λυπάμαι είναι ότι πήραν και το υπουργείο Εξωτερικών το οποίο παραδοσιακά ήταν φιλορωσικό. Όποιος ήταν υπουργός Εξωτερικών στη Γερμανία τα τελευταία 30 χρόνια είχε πολύ καλές σχέσεις από τη Σοβιετική Ένωση μέχρι και τη Ρωσία. Η Γερμανία αυτή τη στιγμή έχει ένα μεγάλο ενεργειακό πρόβλημα γιατί δεν έχουν επενδύσει. Όπως μας σταμάτησαν εμάς να κάνουμε επενδύσεις στα χρόνια των μνημονίων, έτσι κι αυτοί δεν έχουν κάνει επενδύσεις. Κλείσανε τα πυρηνικά εργοστάσια και έβαλαν όλα τους τα λεφτά στο project της Nord Stream 2 που είναι ο νέος αγωγός φυσικού αερίου από τον Πούτιν κατευθείαν στη Γερμανία χωρίς να περνάει από την Ουκρανία. Και βγήκε η νέα υπουργός Εξωτερικών, η κα Μπέρμποκ να πει ότι «δεν τον θέλουμε αυτόν τον αγωγό». Ναι αλλά, δεν έχετε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δεν έχετε κάνει επενδύσεις, πώς θα τα βγάλει πέρα εκείνη με τη γερμανική βιομηχανία; Πραγματικά λυπάμαι τους Πράσινους γιατί έχουν αναλάβει ευθύνες χωρίς να έχουν πάρει τους πόρους.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Πείτε μου κάτι κύριε Βαρουφάκη, είναι η ευκαιρία, αφού αυτό προ οικονομείται, ότι πάνω κάτω συμβαίνει, τώρα να τεθεί αυτό που διακομματικά είχε αποφασιστεί, από την Βουλή, το θέμα των Γερμανικών επανορθώσεων και οφειλών, ουκ ολίγα λεφτά, θυμάμαι όταν λέγατε ότι αν εγγράφονταν στον δικό μας προϋπολογισμό οι απαιτήσεις τα πράγματα θα άλλαζαν πάρα πολύ με το χρέος. Μήπως ήρθε η ώρα;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Πάντα είχε έρθει η ώρα, η ώρα είναι από το 1945 και μετά και δεν θα σταματήσουμε να το απαιτούμε. Βέβαια έχεις έναν ΣΥΡΙΖΑ ο οποίος στο πλαίσιο του -Ναι σε όλα- λέει όχι σε όλα αυτά τα οποία τουλάχιστον από ηθικής πλευράς έπρεπε να συνεχίσουμε να τα ζητάμε.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Ακρίβεια. Πείτε μου, είχαμε και την συζήτηση στην Βουλή, το είπα και πριν το διάλειμμα, σοφότεροι δεν γίναμε εμείς. Τι λέει το ΜΕΡΑ25 στον πολίτη διότι το νιώθει στην καθημερινότητα του είναι που σοβαρό.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Ας ξεκινήσουμε από αυτό το τελευταίο. Ο πρωθυπουργός μας συγκάλεσε να μιλήσουμε για την ακρίβεια. Στην συζήτηση του λέω, -γιατί μας συγκάλεσε από την στιγμή που η ΕΛΣΤΑΤ σου, που δεν είναι δική σου της Τρόικας είναι η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, μας λέει ότι τα τρόφιμα αυξήθηκαν το 2020 0,6%. Το ακούει αυτό ο κόσμος και γελάει-

0,6%;; Εδώ ακόμα και όταν είχαμε αρνητικό πληθωρισμό, στο 1^ο lockdown, που είχαμε -2% πληθωρισμό στο 1ο lockdown, Άνοιξη του 2020, ο κόσμος πήγαινε στο super market, και έβλεπε ανατιμήσεις 15 και 20%. Τώρα είναι ακόμα μεγαλύτερες. Και έρχεται η ΕΛΣΤΑΤ, και μας λέει ότι έχουμε πληθωρισμό κάτω από το 1% και για τα τρόφιμα 0,6%. Θυμάσαι Γιώργο τότε που μπήκαμε στο ευρώ; που όλα ανέβηκαν από τότε που είχαμε την δραχμή, έκανε κάτι 100 δραχμές μετά έκανε 1 ευρώ, και σου έλεγε πληθωρισμός, αύξηση 0,02% η ΕΛΣΤΑΤ τότε. Ο κόσμος δεν μπορεί να τα πιστέψει αυτά. Και αν πραγματικά είναι αληθινά αυτά τα στοιχεία, γιατί μας μάζεψες να μιλήσουμε για την ακρίβεια; Ποια ακρίβεια; 0,6% δεν είναι ακρίβεια. Η πραγματικότητα είναι ότι δυστυχώς ότι αυτό κράτος δεν έχει δυστυχώς ούτε το εργαλείο της στατιστικής του υπηρεσίας να μας λέει την αλήθεια. Και το τραγικό είναι ότι και ο Αλέξης Τσίπρας υπό την πίεση του πρωθυπουργού, είπε ότι αυτός πιστεύει την ΕΛΣΤΑΤ. Τότε έχουμε κυβέρνηση και αξιωματική αντιπολίτευση που δεν πιστεύουν ότι υπάρχει ακρίβεια. Η ακρίβεια είναι τεράστια, και είναι τεράστια και είναι δομική, και την νιώθει ο κόσμος στο πετσί του, γιατί έχεις σουπερ μάρκετ τα οποία είναι εγκληματίες, οι σουπερμαρκετάδες στην Ελλάδα αν λειτουργούσαν σε μια σοβαρή χώρα, θα είχαν πάει στα δικαστήρια. Είναι ένα καρτέλ, ξέρουν οι παραγωγοί εδώ στην Κρήτη που μιλάμε, πάει το προϊόν του ο παραγωγός στο σουπερ μάρκετ και το σουπερ μάρκετ του επιβάλλει, -άκουσον άκουσον-, υποχρεωτικό κόστος διαφήμισής του μέσα στο σουπερ μάρκετ, ε αυτό τι είναι, άμα θέλω να διαφημιστώ όπως θέλω. Για να σου πουλήσω εγώ την γραβιέρα μου στο σουπερ μάρκετ θα πρέπει να μου επιβάλλεις, ουσιαστικά τι κάνει, του παίρνει ένα κομμάτι της αξίας της γραβιέρας, και αυτό επιτρέπεται. Σε ποια χώρα του κόσμου επιτρέπεται η μονοπωλιακή επιβολή κόστους διαφήμισης, από τον σουπερμαρκετά στον παραγωγό; Γι' αυτό έχουμε το μεγαλύτερο ποσοστό κέρδους στο σουπερ μάρκετ στην Ευρώπη ολόκληρη, δεν υπάρχει μεγαλύτερο. Και έχουμε μια επιτροπή ανταγωνισμού η οποία δεν κάνει τίποτα. Ένα αυτό, δεύτερον, 24% ΦΠΑ; Σε μια χώρα σπασμένη σαν την Ελλάδα; Είχα πει μια φορά στον Χρήστο Σταϊκούρα, στον διάδρομο της Βουλής, τότε που είχε αρχίσει η πανδημία, του λέω – βρε Χρήστο, η Μέρκελ το πήρε τον ΦΠΑ από το 19% και το πήγε στο 16% λόγω πανδημίας, ε να μια ευκαιρία και εσύ να το πας από το 24% στο 15% - . Γιατί αν το έχει στο 16% η Μέρκελ εμείς πόσο θα πρέπει να το έχουμε; 15% το μάξιμουμ. -δεν με

αφήνουν- μου λέει, η Τρόικα, κατά τα άλλα έχουμε φύγει από τα μνημόνια κύριε Τσίπρα, κύριε Μητσοτάκη! Ναι άλλα όμως δεν γίνεται δουλειά έτσι, γιατί είναι σαν να καλείς τον κόσμο να πληρώνει τον ΦΠΑ ή να πεινάει.

Πάμε τώρα στη ΔΕΗ. Είπαμε και πριν: είναι δυνατόν την ώρα που ανεβαίνουν οι λογαριασμοί της ΔΕΗ να πουλάς τη ΔΕΗ ούτε καν σε εταιρεία που παράγει ρεύμα. Είδες ποιος την αγόρασε. Εταιρεία συμμετοχών. Δηλαδή, αρπακτικά ταμεία. Λοιπόν, ένα αρπακτικό ταμείο γιατί να έρθει να σου πάρει τη ΔΕΗ αν δεν έχει περιθώρια κέρδους; Έχουμε λιγνίτες, έχουμε υδροηλεκτρικά, έχουμε αιολικά, έχουμε φωτοβολταϊκά, έτσι; Πες ότι το μέσο κόστος παραγωγής αυτών για την κιλοβατώρα είναι 10 λεπτά. Έτσι, ένα νούμερο. Τι λέει το χρηματιστήριο της ενέργειας που εισήγαγε ο ΣΥΡΙΖΑ και σήμερα υπεραμύνεται ο Μητσοτάκης; Ότι αν σου χρειάζονται μερικές κιλοβατώρες για να συμπληρώσεις την παραγωγή στην Ελλάδα που θα παράγεις με φυσικό αέριο, που έχει διπλάσια τιμή, 20 λεπτά, τότε η τιμή όλων των κιλοβατώραρων θα είναι 20 λεπτά. Το οποίο σημαίνει ότι το αρπακτικό ταμείο έρχεται και σου παίρνει τη ΔΕΗ με τα υδροηλεκτρικά και έχει ένα κέρδος 100% από το χρηματιστήριο ενέργειας που εισήγαγε ο ΣΥΡΙΖΑ και αυτή τη στιγμή λιβανίζει ο Μητσοτάκης. Εμείς τι λέμε; Κατάργηση αυτού του χρηματιστηρίου. Να αποφασίσουμε σαν χώρα ποιο κομμάτι της αύξησης της τιμής της ενέργειας θα το απορροφήσει το Δημόσιο, ποιο κομμάτι θα το απορροφήσει ο ιδιωτικός τομέας και ποιοι ιδιώτες θα είναι αυτοί που θα το απορροφήσουν. Εγώ που είμαι πιο ευκατάστατος, απαιτώ να πληρώνω περισσότερα και ο φτωχότερος που δεν τα βγάζει πέρα να μην πληρώσει τίποτα. Και μάλιστα, να έχει και επιδότηση ενέργειας. Η ενέργεια είναι ανθρώπινο δικαίωμα. Δεν είναι πατατάκια. Αυτά τα βασικά εμείς προσπαθήσαμε να περάσουμε στη Βουλή τις προάλλες, αλλά δυστυχώς είχαμε άλλη μια κοκορομαχία που την ενδυναμώνουν και οι δύο, γιατί τους αρέσει να φαίνονται ότι φωνάζουν ο ένας στον άλλο και μέσα από το θόρυβο αυτό να φανεί στον πολίτη, στον ψηφοφόρο ότι έχουν διαφορές, ενώ δεν έχουν διαφορές, γιατί και οι δύο με το χρηματιστήριο ενέργειας προχωρούν, με το 24%, με το “ναι σε όλα” στην τρόικα.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Για πέστε μας δυο κουβέντες κ. Βαρουφάκη χωρίς να επεκταθείτε, πολύς κόσμος θέλει να ακούσει από πρώτο χέρι: δύο χρόνια ζούμε στο ρυθμό αυτής της πανδημίας. Ποιες είναι οι διαπιστώσεις σας και τι θα έπρεπε να αλλάξει διότι, καλά τα μοντέλα, οι στατιστικές, η ιατροκοποίηση της κοινωνίας, αλλά πίσω από αυτά τα νούμερα καθημερινά αδειάζει ένα χωριό, 90, 80, 100, 50...

Και ένας να έφευγε, έτσι ξεκινήσαμε, θα ήταν πολυτέλεια, και φτάσαμε να χάνουμε μια Φλώρινα σε χρόνο ρεκόρ. Εσείς τι λέτε;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Δύο πράγματα. Πολλά λέμε, αλλά για την οικονομία του χρόνου δύο πράγματα. Από την πρώτη ημέρα της πανδημίας και έχει μαλλιάσει η γλώσσα μας να το λέμε. Έχεις μια τέτοια απειλή, αυτόν το ιό. Πρέπει να υπάρχει σε κάθε γειτονιά ένα κέντρο για μαζικά δωρεάν τεστ. Σε κάθε γειτονιά. Γιατί σήμερα δουλεύουν τα εμβόλια. Και ότι δουλεύουν με 95%, είμαστε τυχεροί. Όμως από την άλλη πλευρά, ακόμη και όλοι να εμβολιαστούμε, το 5% των δέκα εκατομμυρίων είναι 500.000 νεκροί. Ακόμη και όλοι να εμβολιαστούμε, που εμείς θέλουμε να εμβολιαστούμε. Αύριο μπορεί να μην δουλεύουν. Να έρθει το στέλεχος χ ή ψ και να μην δουλεύουν. Πάλι στο μηδέν θα πάμε; Θα είναι σαν να είμαστε πάλι στο Μάρτιο του 2020. Απροστάτευτοι. Γι αυτό χρειάζεται αυτό το δίκτυο των κέντρων μαζικών δωρεάν τεστ και να κάνουμε όλοι. Εγώ είμαι εμβολιασμένος. Η κυβέρνηση, με το πιστοποιητικό εμβολιασμού, με το οποίο μπήκα σήμερα στο στούντιο, τι σημαίνει; Ότι εγώ δεν θα κάνω τεστ ποτέ ξανά στη ζωή μου γιατί έχω κάνει και τις τρεις δόσεις. Ναι, αλλά εγώ μπορεί να σε κολλήσω όμως εσένα αύριο. Δεν ξέρω αν το μεταφέρω ή δεν το μεταφέρω. Εδώ ο Μπόρις Τζόνσον, ο πρωθυπουργός, το είχε περάσει, έκανε και τα εμβόλια και μετά τον πιάσανε και έκανε καραντίνα. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι για τον επόμενο ιό, για την επόμενη μετάλλαξη. Και μάλιστα αυτό το μαζικό δίκτυο του ΕΣΥ, όταν με το καλό θα φύγει η πανδημία, θα μείνει και μια προίκα στο ΕΣΥ για την πρωτοβάθμια περίθαλψη που δεν έχουμε. Και γιατί δεν το κάνουμε; Και δεύτερο, γιατί σου υποσχέθηκα δύο σημεία. Προσλήψεις, μαζικές προσλήψεις, δέκα χιλιάδες νοσηλευτές και γιατρούς, είναι δυνατόν σήμερα να έχουμε λιγότερους νοσηλευτές και γιατρούς απ' ότι πριν δύο χρόνια; Είναι δυνατόν τον Δεκέμβριο του 2020... Είναι ντροπή σας κ. Μητσοτάκη, είστε και Κρητικός, είναι ντροπή σου Κυριάκο ότι αυτή τη στιγμή έχουμε λιγότερους μόνιμους νοσηλευτές και γιατρούς από αυτούς που είχαμε πριν δύο χρόνια. Και είναι ακόμη μεγαλύτερη ντροπή σου, αλλά και του κ. Σταϊκούρα, ότι στον προϋπολογισμό του κράτους το Δεκέμβριο του 2020 μειώσατε τα έξοδα για το ΕΣΥ. Και πάμε στοίχημα ότι την επόμενη εβδομάδα, στον επόμενο προϋπολογισμό θα τα ξαναμειώσετε; Σαν δε ντρέπεστε λιγάκι... Συγνώμη, αλλά θυμώνω αγαπητοί ακροατές γιατί δεν είναι δυνατόν εν μέσω πανδημίας να μειώνουμε τις δαπάνες για το ήδη κατακερματισμένο ΕΣΥ, μετά από 12 χρόνια που είχαμε τις κυβερνήσεις Σαμαρά να κλείνουν το Λοιμωδών στη Θεσσαλονίκη και να έρχεται ο τότε

υπουργός Υγείας κ. Γεωργιάδης και να λέει “εγώ τα κλείνω, δεν μου το επιβάλλει η τρόικα”.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Άρα τα Λοιμωδών για εσάς θα έπρεπε να έχουν ανοίξει μέσα στην πανδημία...

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Ε, καλά τώρα, σοβαρολογούμε;

ΣΑΧΙΝΗΣ

Λοιπόν, επειδή δεν έχουμε και πολύ χρόνο και θέλω να σας ρωτήσω και για το λόγο για τον οποίο επισκέπτεστε όλη την Ελλάδα. Έχετε ξεκινήσει τη συνεδριακή διαδικασία από το καλοκαίρι, τώρα πάτε στη δεύτερη φάση της... Πριν από αυτό όμως μια ερώτηση του φίλου Τάκη: “Ρωτήστε σας παρακαλώ, με μια κουβέντα αν μπορεί, τι γίνεται με την κατάργηση της ασυλίας της χώρας και το περίφημο Υπερταμείο;”

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Θα σας δώσω ένα παράδειγμα αγαπητέ ακροατή. Έρχεται υπουργός της κυβέρνησης κάποια στιγμή, με παίρνει τηλέφωνο, είναι καλό να υπάρχουν και τέτοιες... Και μου λέει “προσπαθώ να κάνω κάτι καλό...” Μου εξήγησε. Δεν θα σας πω τι. Κάποια χρήματα από την πώληση των συχνοτήτων 5G κινητής τηλεφωνίας να μην τα χάσουμε. Τι εννοούσε ο άνθρωπος; Ότι σύμφωνα με το τρίτο και τέταρτο μνημόνιο κάθε ευρώ που θα πάρει το ελληνικό Δημόσιο πουλώντας τις συχνότητες 5G θα πάνε στην τρόικα. Υπερταμείο – τρόικα, κατευθείαν. Ούτε ένα ευρώ δεν θα μείνει πίσω. Αυτό σας το λέω για να δείτε ότι ακόμη και οι κυβερνώντες, αφού έχουν πει βέβαια “ναι” στα μνημόνια και στις τρόικες, φρίττουν και οι ίδιοι όταν δεν μπορεί το ελληνικό Δημόσιο να κρατήσει ένα ευρώ από την πιο σημαντική περιουσία που έχει ένα κράτος σήμερα, την εποχή της ψηφιακής τεχνολογίας, που είναι τα έσοδα από τις δημοπρασίες των συχνοτήτων 5G. Εμείς τι λέμε; Άμεση κατάργηση του Υπερταμείου, δημιουργία μιας νέας αναπτυξιακής τράπεζας στην οποία θα περάσουν ό,τι έχει απομείνει από τη δημόσια περιουσία, δεν έχουν μείνει και πολλά, όχι για να εκποιηθούν, αλλά για να χρησιμοποιηθούν ως κεφαλαιακή βάση για αυτήν την τράπεζα ώστε να υπάρξει γηγενής επενδυτική ροή προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αυτό σημαίνει ρήξη. Σημαίνει ρήξη με την τρόικα, σημαίνει ότι θα σε απειλήσουν, ότι θα σε πετάξουν έξω από το ευρώ. Το οποίο θα το κάνουν αν καταργήσεις την προπληρωμή φόρων των μικρομεσαίων, αν πας το ΦΠΑ από το 24% στο 15%. Γι αυτό εμείς λέμε, και το σύνθημά μας για το συνέδριο είναι “ρήξη, η μόνη αποτελεσματική

αντιμετώπιση της κρίσης”. Χωρίς ρήξη απλά συνεχίζεις να προσθέτεις στην ερημοποίηση αυτής της χώρας.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Έλεγα, το καλοκαίρι ήσασταν στην πρώτη φάση, τώρα πάτε στη δεύτερη. Όλα τα κόμματα φαίνεται να είναι σε προσυνέδρια, εσωκομματικές διαδικασίες... Μήπως το επιταχύνετε κι εσείς επειδή το ΚΙΝΑΛ ήρθε στα πράγματα τα επικοινωνιακά από εκεί που ήταν στην αφάνεια ή μήπως διαβλέπετε εκλογές και όλοι θέλετε να ξεκαθαρίσετε τα του οίκου σας ώστε να είστε έτοιμοι για τις κάλπες;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Όχι, δεν είναι έτσι Γιώργο και να σου πω γιατί. Εμείς το '19 που μπήκαμε στη Βουλή ήμασταν μια παρέα. Ουσιαστικά ήμασταν μια παρέα 100 ατόμων σε όλη την Ελλάδα. Ήταν ένας άθλος το ότι μπήκαμε στη Βουλή, δουλέψαμε πολύ σκληρά. Είμαστε μια παρέα ανθρώπων που αντιπαθούν τα κόμματα που έφτιαξαν όμως ένα κόμμα γιατί δεν ανεχόμαστε να ερημοποιούν τη χώρα τα κόμματα που αποτελούνται από ανθρώπους που γουστάρουν να είναι σε κόμματα. Έτσι, λίγο περιληπτικά... Όμως είχαμε υποσχεθεί προεκλογικά ότι με το που θα μπούμε στη Βουλή, αυτό το κόμμα που ουσιαστικά δεν υπήρχε θα το ανοίγαμε. Να σου θυμίσω, ή να σου πω αν δεν το ξέρεις, στις ευρωεκλογές όταν κατεβήκαμε και πήραμε 3%, το 45% των ψηφοφόρων που ψήφισαν εκείνη τη μέρα δεν ήξεραν ότι υπήρχαμε. Το έμαθαν το βράδυ όταν άκουσαν ότι υπάρχει ένα κόμμα ΜέΡΑ25, το οποίο πήρε 2,99% και παραλίγο να μπει στην Ευρωβουλή. Οπότε, στόχος μας ήταν να ανοίξουμε το κόμμα και φτιάξαμε καταστατικό, νέες διαδικασίες και μπήκαν χιλιάδες νέοι άνθρωποι. Η συνεδριακή διαδικασία για εμάς είναι μια διαδικασία να ξαναδημιουργηθεί το κόμμα από τους νέους ανθρώπους που άκουσαν και μπήκαν. Είχαμε σαν σκοπό να ολοκληρώσουμε το συνέδριο το 2020. Όμως παρενέβη η πανδημία και γι αυτό το σπάσαμε σε δύο κομμάτια. Κάναμε το πρώτο μέρος τον Ιούνιο στη Δραπετσώνα, στον Πειραιά, όπου εκεί κλείσαμε όλα τα ζητήματα των θέσεών μας. 22 θέσεις για τα πάντα: αγροτική πολιτική, παιδεία, υγεία, εξωτερική πολιτική, τα πάντα. Και αφήσαμε για το δεύτερο μέρος τα μεγάλα ζητήματα ιδεολογικού στίγματος και ταυτότητας. Είμαστε αριστεροί, δεν είμαστε αριστεροί, είμαστε σοσιαλιστές, κομμουνιστές, τι είμαστε τέλος πάντων; Πως εννοούμε εμείς τον μετακαπιταλισμό, αυτό δηλαδή που έρχεται

μετά τον καπιταλισμό; Ποια είναι η θέση μας για την ΕΕ; Γιατί έχουν αλλάξει πράγματα από το 2015-16 που ιδρύθηκε το DiEM25, το οποίο είναι το πανευρωπαϊκό κίνημα που γέννησε το ΜέΡΑ25. Όποιος παρακολουθεί τις συζητήσεις μας θα δει ότι ριζοσπαστικοποιούμαστε. Τις προάλλες στη Βουλή, ο Δημήτρης Κουτσούμπας, απευθυνόμενος στον Αλέξη Τσίπρα, του λέει “τώρα εσείς πάτε να μεταρρυθμίσετε την ΕΕ, άντε μαζί με το ΜέΡΑ25...”. Η αλήθεια είναι ότι εμείς πάντα μιλούσαμε για το μετασχηματισμό της ΕΕ. Και όταν πήρα το λόγο, συντροφικά και με αγάπη, είπα στο ΓΓ του ΚΚΕ ότι “ξερεις κάτι, έχεις δίκιο σε αυτό, αυτή η ΕΕ δεν μεταρρυθμίζεται.” Κάναμε λάθος εμείς ως ΜέΡΑ25. Έχουμε μια νέα ανάλυση λόγω των εξελίξεων στο εσωτερικό της ΕΕ. Με όλα αυτά που έγιναν, με τη Γερμανία, δεν βάζουν μυαλό. Η ολιγαρχία της Ευρώπης δεν βάζει μυαλό. Είναι διατεθειμένη να τινάξει στον αέρα την ΕΕ ώστε να μην χάσει την απόλυτη εξουσία απέναντι στους εργαζόμενους της Ελλάδας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, κλπ. Αυτό όμως πρέπει να το διαμορφώσουμε σε ένα τελικό ιδεολογικό πρόγραμμα και θα το κάνουμε 20-23 Ιανουαρίου στην Αθήνα. Όμως ήμασταν εδώ στο Ηράκλειο, ήμασταν στην Πάτρα, είμαστε σε όλη την Ελλάδα, για να γίνει όλη αυτή η προσυνομιλητική συζήτησή μεταξύ μας.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Άρα, η συζήτηση περί ΚΙΝΑΛ σας αφήνει αδιάφορους στο χώρο που κινείται. Προφανώς σας ενδιαφέρει στα πλαίσια του πολιτικού σκηνικού και με δεδομένο ότι οι εκλογές θα γίνουν με απλή αναλογική, μην το ξεχνάμε.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Είμαι ακόμη συγκλονισμένος από το θάνατο της Φώφης. Μια γυναίκα που δεν την ήξερα. Από σεβασμό δεν πρόκειται να πω πολλά πράγματα. Θεωρώ ότι είναι ένας χώρος με ένδοξο παρελθόν και ιδιαίτερα αβέβαιο, μάλλον μηδενικό μέλλον, λόγω των επιλογών της περιόδου 2009-11. Από κει και πέρα τους αφήνουμε να εξελίξουν τις εσωτερικές τους διαδικασίες. Θα μου επιτρέψεις όμως ένα σχόλιο, μιας και βρίσκομαι και στην Κρήτη. Δεν μπορώ να βλέπω κόμματα σαν τη Νέα Δημοκρατία σχεδόν να ντρέπονται για τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και κόμματα σαν το ΠΑΣΟΚ σχεδόν να ντρέπονται για τον Ανδρέα Παπανδρέου.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Θέλω πριν κλείσουμε να σας ρωτήσω κ. Βαρουφάκη. Επειδή είπατε ότι σε αυτή τη δεύτερη φάση έχουμε ανοίξει τη μεγάλη ατζέντα του ιδεολογικού στίγματος. Εσείς, αφήστε τι θα πει το συνέδριο, μπορεί να πει κάτι άλλο, έτσι

είναι οι δημοκρατικές διαδικασίες, πως προσδιορίζετε και αυτοπροσδιορίζετε εντός του ΜΕΡΑ25; Ως χώρος της ριζοσπαστικής αριστεράς; Ως χώρος που θέλει μια άλλη ΕΕ; Έξοδο από την ΕΕ; Πως προσδιορίζετε; Η αλήθεια είναι ότι σας ακούσαμε με πιο ριζοσπαστικό λόγο, όμως αντιλήφθηκα στη Βουλή και σε κάποιες ομιλίες σας τελευταία κάνετε κριτική ακόμη και στην κριτική της πολιτικής οικονομίας του Μαρξ. Πως προσδιορίζετε;

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Όπως έκανε και ο Μαρξ. Ο Μαρξ έκανε συνέχεια κριτική σε αυτά που έγραφε.

ΣΑΧΙΝΗΣ

Εσείς πως προσδιορίζετε πείτε μου.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Είμαι μαρξιστής από τα γεννοφάσκια μου. Από τότε που κατάλαβα πως λειτουργεί ο κόσμος ή νόμιζα πως κατάλαβα πως λειτουργεί ο κόσμος. Είμαι μαρξιστής και θα πεθάνω μαρξιστής. Αλλά είμαι μαρξιστής με την έννοια όπως την εννοούσε ο ίδιος ο Μαρξ, ο οποίος διαφωνούσε συνεχώς με τον εαυτό του. Αντιδογματικός. Και να σου θυμίσω Γιώργο ότι λίγο πριν πεθάνει τον είχαν επισκεφτεί κάποιοι νεαροί με πολλή ενέργεια και πάθος, οι οποίοι τον θαύμαζαν, του κατέθεσαν τις προτάσεις τους για το τι έπρεπε να γίνει και όταν έφυγαν είπε “αν αυτοί είναι μαρξιστές, εγώ δεν είμαι”. Αυτό δείχνει ότι αν είσαι πραγματικά μαρξιστής τρώγεται με τα ρούχα σου. Δεν πιστεύεις σε κάποιο δόγμα, συνεχώς έρχεσαι σε αντίθεση, σε διαλεκτική σχέση με το πιστεύω σου. Εγώ θεωρώ ότι το πρόβλημα του Μαρξ ήταν οι μαρξιστές. Γι αυτό δηλώνω μαρξιστής, αλλά κρατιέμαι κιόλας. Για την ΕΕ... Είμαι διεθνιστής. Ως μαρξιστής, είμαι και διεθνιστής. Ο Μαρξ να σου θυμίσω, όταν γινόταν στα χρόνια του η ενοποίηση της Γερμανίας, η οποία τότε ήταν σαν την ΕΕ σήμερα, μια σειρά από κρατίδια με διαφορετικές απόψεις, συστήματα, νομίσματα, κλπ που προχώρησε αρχικά σε μια οικονομική ένωση, κάτι σαν την ΕΟΚ, και στη συνέχεια ενοποιήθηκε ολόκληρη η Γερμανία. Ο Μαρξ έλεγε ότι αυτή η ένωση που δημιουργείται είναι μια ένωση ολιγαρχών και καπιταλιστών, αλλά την υποστήριξε γιατί μόνο με αυτόν τον τρόπο θα επισπευστεί η καπιταλιστική διαδικασία που θα γεννήσει το σοσιαλισμό. Το να είσαι λοιπόν διεθνιστής και να λες ότι αυτή η ΕΕ είναι ένα καρτέλ των ισχυρών εναντίον των λαών και

ταυτόχρονα να λες θέλω να επιταχυνθεί έτσι ώστε να αυξηθούν οι εσωτερικές του αντιφάσεις για να πάρουν τις τύχες αυτού του πράγματος, αυτής της ένωσης, οι λαοί της Ευρώπης, είναι απολύτως συμβατό με αυτά που έλεγε ο Μαρξ. Δεν είναι συμβατό με αυτά που λένε σύντροφοί μου από το ΚΚΕ, από άλλους χώρους. Όμως δεν έχει σημασία. Εγώ θα ήθελα πολύ να συζητάμε, όπως και το ΜέΡΑ25. Και με τους φίλους του ΚΚΕ, και με την εξωκοινοβουλευτική αριστερά. Δυστυχώς όμως στην αριστερά δεν γίνεται πάρα πολύ συζήτηση. Εμείς προσπαθούμε και θα την κάνουμε τη συζήτηση, οι πόρτες μας είναι ανοιχτές για μια τέτοια ιδεολογική αντιπαράθεση. Μια κουβέντα τελική. Η τραγωδία ημών των αριστερών είναι ότι ο καπιταλισμός δεν μας περίμενε, ανατρέπει τον εαυτό του. Η δική μου η εκτίμηση, και αυτή τη στιγμή μιλώ ως Γιάννης Βαρουφάκης, όχι ως ΜέΡΑ25, είναι ότι βρισκόμαστε ήδη σε ένα προχωρημένο στάδιο μιας νέας οικονομικής κατάστασης, ενός νέου συστήματος, το οποίο θυμίζει πιο πολύ τη φεουδαρχία. Είναι μια ψηφιακή φεουδαρχία, εγώ τη λέω τεχνοφεουδαρχία και όχι καπιταλισμό. Και αυτό είναι κάτι που τους αριστερούς τους ενοχλεί πάρα πολύ να το ακούνε. Κι εμένα με ενοχλεί. Εμείς ως αριστεροί γαλουχηθήκαμε με την ιδέα ότι γεννηθήκαμε για να ανατρέψουμε τον καπιταλισμό. Αν ο καπιταλισμός ανέτρεψε τον εαυτό του, ερήμην ημών, και έφτιαξε κάτι χειρότερο, τότε είμαστε η αποτυχία της ιστορίας, όμως θα πρέπει να το αποδεχτούμε γιατί αυτή η τεχνοφεουδαρχία είναι ψηφιακοί κόσμοι που έχουν υποκαταστήσει ακόμη και τις αγορές. Αν μπεις στην amazon ως πωλητής, πουλώντας ένα βιβλίο ή ένα έπιπλο, το αγοράζεις μέσα από την amazon, δεν μπαίνεις σε αγορά, μπαίνεις στο φέουδο ενός ανθρώπου, του Bezos, ο οποίος ελέγχει ποιος πουλάει τι, ποιος αγοράζει τι και σε τι τιμή, ποιος βλέπει τι... Δηλαδή, όταν μπαίνεις μέσα ο αλγόριθμός του σου επιτρέπει να δεις κάποια πράγματα και δεν σου επιτρέπει να δεις κάποια άλλα. Αυτό δεν είναι καπιταλισμός, φεουδαρχία είναι. Είναι μια τεχνοφεουδαρχία...

ΣΑΧΙΝΗΣ

Έχω την υπόσχεσή σας ότι θα ανοίξουμε μια συζήτηση με πιο επιστημονικά κριτήρια κάποια στιγμή και τηλεοπτικά γιατί είναι πεδία εξόχως ενδιαφέροντα του μέλλοντος που είναι ήδη παρόν και εκεί θα αφήσουμε έξω τα κόμματα, παρόλο βέβαια που πρόκειται για πολιτικά θέματα. Ο χρόνος είναι αμείλικτος. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω που ήρθατε στο στούντιο του 984, γνωρίζω ότι ο χρόνος σας είναι πάντα συμπιεσμένος, αλλά βρήκατε και σας ευχαριστώ γι αυτό. Καλή συνέχεια.

ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

Ευχαριστώ πολύ Γιώργο, ευχαριστώ πολύ τους ακροατές που μας άκουσαν.